

OMMNA MARIJA

ITTRA MARJANA TA' KULL XAHREJN MAHRUĠA MILL-KUMITAT
DJOĊESAN TAL-MADONNA TA' FATIMA – MALTA.

Titqassam b'xejn 56, Triq Sir H. Luke, Mġarr MGR 1503
<http://sites.google.com/site/omnamarija/home>

Nru. 116

Jannar - Frar 2010

Kif Franġisku għex il-Messaġġ ta' Fatima

Mit-taħdita ma' Swor Angela de Fatima Coelho

Franġisku li kellu mhabba kbira ghas-sbuhija darba qal: “Kont inhobb nara lill-Anglu, iżda kont inhobb hafna iktar nara lill-Madonna. L-iktar li kont inhobb nara lill-Madonna f’dak id-dawl hiereġ minnha li dahal fil-qlub taghna”. Fi kliem iehor, hu li kien daqstant sensitiv ghas-sbuhija, seta’ jagħmel differenza bejn is-sbuhija ta’ l-Anglu u s-sbuhija ferm ikbar tal-Madonna, iżda żgur li tal-Mulej innifsu terġa’ hija isbah.

Imbagħad hemm l-ispiritwalità ta’ tpattija ta’ Franġisku. Meta gharaf li l-Madonna kienet daqstant imnikkta minhabba d-dnubiet tal-bnedmin, kien imqanqal hafna u fittex biss li jfarragħa. Kien jgħaddi sigħat fil-preżenza ta’ Ġesù mohbi”. Huwa ddedika lilu nnifsu għal kollox lill-adorazzjoni Ewkaristika. Ahna qatt ma nistgħu nkunu nafu l-grad ta’ l-intensità tal-intimità tiegħu ma’ Alla.

Barra minn hekk, ma rridux ninsew l-imhabba tiegħu għar-Rużarju. Il-Madonna qalet lil Franġisku biex jitlob hafna Rużarji, u hu innifsu qal: “O Madonna għażiza tiegħi! Nghid Rużarji kemm trid!”. Kif kiteb Ġwanni Pawlu II: “Ir-Rużarju jressaqna qrib Marija u jagħtiha s-setgħa biex tharriġna u tghaġġinna sakemm Kristu jissawwar fina (ara. Rosario Virginis Mariae, 15)”. Dan hu li ġara lil Franġisku. Bl-idejn ta’ Marija huwa kien jitgħaġġen dejjem iktar biex isir jixbah lil Ġesù, sakemm kiseb hila tassew tal-għaġeb għall-kontemplazzjoni.

Kungress dwar il-Beatu Frangisku

Minn "Bulletin of the Little Shepherds" Jul-Sept 2009

F'gheluq is-sena centinarja mit-twelid ta' Frangisku Marto, fid-19 u l-20 ta' Gunju 2009, sar Kungress go Fatima ntitolat "**Frangisku Marto: tikber billi taghti**" biex juri veduti differenti dwar hajjet Frangisku, billi janalizza l-kuntest storiku, soċjali, politiku u ekkleżjastiku ta' zmien id-Dehriet. Fil-Kungress, deher ċar kemm dawn l-elementi jghinu biex tiftiehem ahjar il-hajja ta' Frangisku.

Intwera kemm il-personalità tieghu kienet immarkata bid-dinamizmu tal-ghotja. Bhal mistiċi kollha, hu kien milqut bl-esperjenza t'Alla, mistgħaġeb u msahhar bil-kotra tad-doni tieghu. Sahqu fuq id-dimensjoni kontemplativa, kif il-personalità ta' Frangisku kienet mmarkata b'gibda ghas-solitudni u l-kwiet, u ta' ftit kliem. Dan, b'mod speċjali, ġibed fuqu s-sbuhija divina, u ġagħlitu sikwit jitbiegħed mill-ohrajn biex jikkontempla lil Alla. B'hekk, hu kiber fil-hajja interjuri. Għalih, l-għarfien profond taċ-ċentralità ta' Alla, hu sinjal tal-għarfien tal-ġerarkija tal-veritajiet tal-fidi.

Intwera li fit-tfal hemm gibda spontanja u għal kollox naturali u l-fuq mis-sensi li jmorru lil hemm mid-dinja li taqa' taht is-sensi. Madankollu, din il-gibda ma twassalx mill-ewwel lejn Alla, bhalikieku l-proċess kien awtomatiku. Kien innotat li l-ambjent huwa deċisiv biex jew jiftah jew jagħlaq it-triq għal dan il-proċess. It-triq fil-preżenza tal-Mulej naturalment tehtieg ambjent li jaqbel mat-trasmissjoni tal-fidi, waħda li tghin biex twassal lit-tifel għall-misteru.

Ġie konkluż li l-ispiritwalità tat-tfulija tghin biex jitqies il-valur ta' xi rivelazzjoni partikulari, li turi kif Alla jippreferi qlub umli, li jhaffu l-ispontanjeta' fl-ghixien tal-fidi, u turi li d-doni divini huma komunikati lill-Knisja b'mod pubbliku u universali. B'hekk igiddu l-mentalita' anjostika ta' hafna adulti li jithajru jahbu u jgħamlu tagħhom il-grazzja ta' Alla.

Ġie konkluż li Frangisku u Ġaċinta Marto huma eżempji mill-aqwa li t-tfal huma msejhin għall-qdusija. Bil-beatifikazzjoni tagħhom, il-Knisja kkonfermat l-ghixien ta' din il-qdusija. **It-tfal jistghu jilhqu l-qdusija u din hi l-aqwa turija ta' hajja adulta.**

Ħatra ta' viċi-postulatur għall-Kawża tal-Kanonizzazzjoni tar-Ragħajja ż-Żgħar ta' Fatima

Minhabba l-istat prekarju tas-sahha ta' Mons Kondar, fil-25 ta' Ġunju 2009 inhatret Swor Angela de Fatima Coelho, tal Alianċa de Santa Maria (Ghaqda tal-Imqaddsa Marija) bhala Viċi Postulatur għall-Kawża tal-Kanonizzazzjoni ta' Franġisku u Ġacinta Marto, bid-dritt li tilhaq floku.

Skond id-digriet tal-hatra, Swor Angela se taqsam din ir-responsabbiltà ma' Fr. Luís Kondor li, mill-1960, kien responsabbli għall-kawzi tal-beatifikazzjoni u l-kanonizzazzjoni ta' Franġisku u Ġacinta Marto. Il-hatra saret fil-Vatikan mill-Postulatur, Fr. Paolo Molinari SJ, u kkonfermata minn D. Antonio Marto, l-isqof ta' Leiria-Fatima.

Angela de Fatima Coelho hija kemm reliġjuża kif ukoll tabib u tiprattika l-medicina fl-Isptar f'Leiria.

Hi twieldet fl-1971 fi Frende (Baião), Portugal. Hi ggradwat fil-Medicina fil-Fakultà tal-Medicina f'Porto, u wara bdiet tati lekcjers fl-istess Fakultà.

Hi kisbet Liċenzjat fl-Gharfien Reliġjuż fl-Università Pontifiċja ta' Comilas f'Madrid.

Fl-1995 inghaqdet mal-Kongregazzjoni ta' Alianċa de Santa Maria. Sal-hatra reċenti taghha, hi kienet majestra tan-novizzi tal-Kongregazzjoni taghha u superjura tal-komunità ta' Fatima. Hi kienet ukoll membru tal-bidu fit-twaqqif tal-Kummissjoni tal-Konferenza tal-Istituti Reliġjużi fil-Portugal u kienet wahda mit-tim responsabbli għal *Inter-Noviciates* go Fatima.

Hi tati lekcjers fil-kors tal-Gharfien Reliġjuż fl-ISCRA (Aveiro) u fil-Kors Ġenerali tat-Teoloġija fiċ-Ċentru ta' Formazzjoni u Kultura fid-djoċesi ta' Leiria-Fatima.

Hi tati korsijiet ta' formazzjoni reliġjuża, tmexxi rtiri spiritwali u sikwit tkun mistiedna biex tati taħditiet, u tagħmel varjetà ta' attivitajiet ta' formazzjoni.

Kif Nara lil Frangisku Marto!

Taħdita ma' Swor Angela ta' Fatima

Tifel speċjali

Il-messaġġ ta' Fatima, li hu msejjes fuq it-talbiet magħmulin mill-Madonna, kien ipprattikat mit-tlett itfal, Frangisku, Ġaċinta u Luċija, flimkien, iżda wkoll individwalment minn kull wiehed mit-tfal bil-kontribut proprju tal-mod ta' hajja tiegħu jew tagħha.

Niftakar f'passaġġ mit-Testment il-Qadim li jista' jiddeskrivi lit-tlett itfal. Meta Elija tela' l-Muntanja Horeb biex jiltaqa' m'Alla, l-ewwel kien hemm tfaqqigh tar-ragħad u rih qawwi li jfakkarna f'Luċija, li rat, tkellmet, u inghatat il-missjoni li xxandar il-messaġġ; imbagħad kien hemm in-nar, li jfakkarna f'Ġaċinta li kellha f'qalbha dik l-imhabba theġġeġ għall-Qalb Bla Tebgha ta' Marija u għall-Papa; fl-ahhar kien hemm iż-żiffa helwa u kalma tostor lil Alla nnifsu. Dan ifakkarna fi Frangisku, tifel kontemplattiv li jiltaqa' ma' Alla fis-silenzju. Ir-ruh tiegħu silenzjuża tagħraf misteri daqstant sublumi bħall-Qalb Ewkaristika ta' Ġesù.

Hafna Nsara u qaddisin kontemplattivi żviluppaw biss dan id-don hafna iktar tard f'hajjithom: bhala adulti biss skoprew id-“deżert” tagħhom. Dan ukoll, hu speċjali dwar Frangisku: hu sab il-missjoni tiegħu kmieni hafna fil-hajja, hu tifel li jitwarrab fid-“deżert” tas-Serra de Aire, fejn jizviluppa d-dimensjoni kontemplattiva tiegħu”.

Ċerti karatteristiċi li jgħažlu minn Luċija u Ġaċinta

Qabel id-dehriet, Luċija kienet tghid li l-unika haġa komuni bejnha u Frangisku hi li kienu kuġini, u bejnha u Ġaċinta hi s-suriet fiżiċi tagħhom, għax kellhom karattru differenti hafna minn xulxin. Frangisku kien iktar kwiet u ntrovert, tifel zghir ihobb il-paċi, ma kienx ihabbel rasu meta jitlef fil-logħob, fil-waqt li Ġaċinta mill-ewwel kienet tagħmel il-geddum. Il-bidla li sehhet fi Frangisku wara d-dehriet kienet taqbel man-natura tiegħu: kien ihobb joqgħod wahdu, iżda s-solitudni kienet bil-ghan li jkun wahdu ma' Alla.

Kien sensitiv hafna wkoll. Minnhom it-tlieta, hu kien l-iktar sensitiv lejn in-natura, jhobb hafna l-animali u kien ihobb idoqq il-flawt tiegħu. Kien kuraġġuż ukoll: waqt li kienu fil-habs, kien hu li farrag lill-ohtu li kienet qed tibki billi għamlilha l-kuraġġ u sabbarha.

Xempju li jhajar lit-tfal tal-lum

It-tfal iż-żgħar jistgħu jharsu lejha bħala mudell biex jimitawh. Bhat-tfal ta' żmien, kien iħobb jilgħab, jiġġerra, jitkellem u jqatta' l-hin mal-hbieb; kien iħobb il-ġenituri u l-familja tiegħu. It-tfal tal-lum, meta jilgħabu bil-*play-stations* u l-*computers*, jistgħu jaraw lilhom infushom fi Franġisku, li ma kienx xi tifel stramb. Huwa għadda minn esperjenza mhix tas-soltu li ghenitu jiżviluppa il-virtujiet u l-karatteristiċi speċjali li, madankollu, jibqgħu jkunu fundamentali għat-tfal kollha.

Nghidu ahna, **l-ubbidjenza**: minbarra li kien jobdi mill-ġenituri tiegħu, Franġisku mill-ewwel obda lil Madonna wkoll. Hi talbitu jirreċita hafna Rużarji biex imur il-ġenna. Franġisku ma staqsie x għaliex, ma gergirx, ma għamilx il-buli, huwa sempliċement talab. Hi din l-ubbidjenza li żviluppat il-karattru uman tiegħu. It-tfal tal-lum malajr igergru għax għandhom imorru l-Quddies, għax jistudjaw, biex johorġu mid-dinja żgħira tagħhom u t-tahbit tagħha.

Aspett iehor tal-karattru tiegħu huwa s-**sens ta' safà** tiegħu. Li tkun safi huwa li tara l-affarijiet bil-għajnejn ta' Alla. It-tema għas-santwarju ta' Fatima għal din is-sena huwa l-qawl ta' Ġesù: “**Dawk li huma safja f'qalbhom jaraw lil Alla**”. Ma dan il-ħsieb inhobb inżid: “**u jaraw bħalma jara Alla**”. It-tfal għandhom hafna x'jitgħallmu minn Franġisku, nghidu ahna, fl-internet, li hu tant meraviljuż iżda li fih hafna perikli, fejn il-harsa tat-tifel tista' tkun imhassra u jgāghlhom iħarsu lejha l-affarijiet minn angolu żbaljat.

Karatteristika bażika oħra ta' Franġisku hija **l-umiltà** tiegħu. Matul id-dehriet, Luċija setgħet tara, tisma', u titkellem, Ġacinta setgħet tara u tisma, iżda Franġisku seta' jara biss. Hu qatt ma gerger, qatt ma hassu mwarrab, qatt ma qal: “Jahasra għaliha, jien nara biss nista'”; hu kien jaf jaċċetta l-limitazzjonijiet tiegħu. Fi żmienna, fejn tispikka l-kompetizzjoni, kull tifel irid ikun aħjar minn siehbu. F'soċjetà li trid li kull wiehed ikun iktar intelliġenti, iktar sabih, iktar għani, iktar qawwi, u l-bqija, m'hemmx post għall-biża' u dgħjufija. Franġisku bil-harsa umli tiegħu għandu hafna x'jgħallhem lit-tfal tal-lum.

Xempju li jhajar lill-adulti tal-lum

Frangisku kien tifel, iżda t-tfulija tieghu kienet matura waqt li ghex l-esperjenza spiritwali tieghu tal-messaġġ ta' Fatima. Filwaqt li baqa' tifel li japprezza l-kumpanija tal-kuġina tieghu u ta' ohtu, li jiehu gost bl-imhabba ta' missieru u ommu, huwa ghex il-ġrajjet u l-isfidi li ltaqa' magħhom b'maturità tal-ghaġeb, u permezz tagħhom għaġġen il-personalità tieghu stess.

L-adulti jistgħu tassew jitghallmu minn Frangisku, billi jibdew jitharrġu fil-prudenza u s-sensitività li hu wera.

Hu kien imdorri jwissi lil Luċija biex mill-iskola, ma terġax lura lejn id-dar ma' ċerti hbieb, iżda tmur "u tqatta" ftit hin ma' Ġesù mohbi u wara tiġi d-dar wahedha". Fl-edukazzjoni ta' wliedhom, il-ġenituri wkoll jistgħu jitghallmu mill-prudenza murija minn Frangisku.

Karatteristika oħra ta' Frangisku li tista' tghin lill-adulti hija l-hila tieghu li **jagħmel dixxerniment**. Per eżempju, meta kien jara lil Luċija miġxula u ma tafx x'taqbad tghid lin-nies, il-parir ta' Frangisku sikwit kien inissliha ideat f'mohħha.

Iċ-ċekjen **Frangisku kellu wkoll sens qawwi ta' responsabbiltà u fedeltà għall-wegħdiet li jkun għamel**. B'mod speċjali, huwa kien fdat bil-missjoni li jitlob, tassew li jitlob hafna Rużarji, fi qbil mad-dimensjoni kontemplattiva tieghu. Huwa qatt ma halla xi haġa milli ndahal biex jagħmel. F'dan id-dawl is-soċjetà tagħna, sew fil-hajja professjonli jew tan-negozju, jew fir-relazzjonijiet fil-familja, **Frangisku jsejhlina biex ikollna sens ta' responsabbiltà u mpenn.**

FL-EWWEL SIBT TAX-XAHAR

mistiednin niltaqgħu fid-Dar tal-Kleru, B'Kara fl-4.00p.m.
u flimkien mas-saċerdoti u l-lajċi tad-Dar, niehdu sehem
fiċ-**ĊENAKLU MARJAN:**

Quddiesa bl-omelija fuq il-Messaġġ tal-Madonna; u
Rużarju meditat quddiem Ġesù Sagramentat espost.

Frangisku kien il-kontemplattiv tal-grupp, iżda hu wkoll xempju għal dawk li huma l-iktar 'attivi' fil-Knisja u fid-dinja.

Skond *Sacrosanctum Concilium*, il-Knisja hi kemm missjunarja kif ukoll kontemplattiva, u kull wiehed minna ghandu jkollu dawn iż-żewġ dimensjonijiet. Fil-fatt, id-dimensjoni kontemplattiva ghandha x'taqsam mat-tmiem ta' hajjitna, li hu l-għaqda ma' Alla. Billi ghex, b'mod speċjali hafna, d-dimensjoni kontemplattiva tiegħu Frangisku jurina li d-dimensjoni spiritwali tal-hajja hi għal kulhadd l-istess. Kif jghid it-teologu Karl Rahner: L-Insara tas-seklu 21 jew ikunu mistiċi jew ma jkunux Insara, l-epoka li jmiss jew tkun mistika jew ma tkun xejn. **Kemm l-appell ta' Frangisku għadu daqstant attwali illum.** Il-vokazzjoni umana tagħna tagħti l-frott fl-għaqda ma' Ġesù li jhallina ntoghmu, issa u hawnhekk, kif se nkunu meta naghmlu l-frott kollu u jdahhalna għal dejjem fil-glorja tal-Missier.

L-esperjenza u x-xhieda ta' Frangisku jhajjru lil kulhadd jghix il-hajja Nisranija ....

Kull ma kien mitlub mir-Raghajja ż-żgħar jiffirma parti minn dak li dejjem kien il-hajja tal-Knisja. Il-Messaġġ ta' Fatima, ma fihx mistiċismu astratt ilellex. Bil-maqlub, huwa jqanqal għaliex jesprimi konkretament id-dinamiżmu tat-tradizzjoni tal-Knisja u jressaqna mal-esperjenza u l-fidi ta' generazzjonijiet bla għadd ta' Nsara.

L-esperjenza tar-Raghajja ż-żgħar turina li, fi żmien qasir ta' sentejn jew tlieta, tifel ukoll jista' jghix profondament u intensament il-misteru tal-Ewkaristija. Fi Frangisku ahna naraw ukoll b'mod speċjali l-imhabba tiegħu għall-midinbin. Hu kien iħoss hafna għalihom, u kien lest li jagħmel kull saġrificċju għalihom. B'dan il-mod, bihom kollha f'qalbu fil-preżenza ta' Ġesù mohbi, huwa jgħaqqad b'mod tal-għageb il-kmandament tal-imhabba ta' Alla u tal-proxxmu, fil-verità l-iktar profonda tal-vanġelu tal-Mulej tagħna.

Dan kollu kien ipprattikat mit-fajjel li kien ibbeatifikat mill-Knisja, bla dubju ta' xejn sabiex jghid lilna lkoll li biżżejjed tghix kif ghex hu sabiex tilhaq il-qdusija. **Jekk dan seta' jagħmlu tifel, mela jien ukoll nista' naghmel l-istess.**

Frangisku huwa "talent" li Alla fdah lid-dinja!

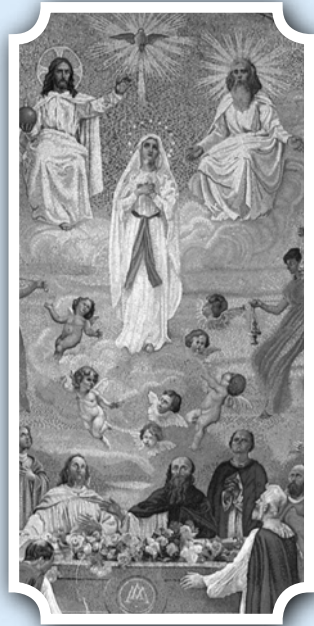
“Prezentazzjoni tal-Vergni Mqaddsa Marija”

*mill-Liturġija tas-Siġhat -
21 ta' Novembru*

Insellmulek, omm tal-hniena,
omm it-tama w omm il-mahfra,
omm ta' Alla w omm tal-grazzja,
omm mimlija ferh u hena.
O Marija!

Wied il-ġilji ta' kull tjieba,
kollok ghaxqa fi hlewvietek,
omm qaddisa, henn ghalina
fit-tahbit u n-niket taghna.
O Marija!

Il-Missier ta' dejjem halqek
il-Verb Ibnu ghamlek ommu,
u l-Ispirtu tak in-nisel:
lilhom ġieh, tifhir u glorja.
O Marija! Amen.

ITTRA MARJANA biex jinżamm haj il-Messaġġ tal-Madonna ta' Fatima. Titqassam b'xejn. Madankollu l-publikazzjoni tiddependi mill-kontribuzzjonijiet. Kull offerta ghandha tintbaghat lil: Mons. A. Deguara, 56, Gonzaga, Triq Sir Harry Luke, Mgarr MGR 1503.

Nitolbu hafna għal wieħed mill-benefatturi li jinsab fi bzonnijiet kbar minħabba saħħtu.

Nirringrazzjaw lill-BENEFATTURI:

Marija Gambin (Dingli) €20.00; Joe Agius (Balluta) €35.00; Roger Grech (Hamrun) €14.00; M. Bonello (Siġġiewi) €10.00; J. Vassallo (Siġġiewi) €10.00; Mr. u Mrs S. Delicata (Balzan) €100.00; John Pisani (S. Ġwann) €20.00; Joseph Tonna (Valletta) €20.00; N.N. (G'Mangia) €140.00;

Nixtiequ li aktar benefatturi jingħaqdu maghna f'dan l-apostolat.

Xerrdu din l-ittra Marjana fost shabkom u fost il-ġirien.